

Wim en Marja de Vries succesvol met 18.500 biologische leghennen

'Biologisch moet kleinschalig blijven'

Wim en Marja de Vries hebben sinds de omschakeling van scharrel- naar biologische leghennen in 2004 ieder jaar geld verdiend. De biologische leghennenhouders zien hun toekomst rooskleurig tegemoet. „Als de sector geleidelijk aan meegroeit met de licht stijgende vraag, dan blijven de prijzen goed. De biologische sector zit niet te wachten op bedrijven van 30.000 tot 50.000 biologische leghennen”, stelt Wim.

Geen schaalvergroting op het erf van Wim de Vries en zijn vrouw Marja in het Gelderse Terschuur. De familie richtte haar biologische leghennenstal uit 2004 nieuw in met een volièresysteem, maar breidde niet uit. „We kunnen met 18.500 biologische hennen prima de kost verdienen; waarom zouden we dan groeien”, zegt Marja. „De biologische sector zit niet te wachten op bedrijven van 30, 40 of 50 duizend biologische leghennen. Dat komt het imago van de sector niet ten goede. Kleinschaligheid is de kracht van de

biologische sector. Dankzij de kleinschaligheid beuren we een meerprijs voor onze eieren”, vult haar man Wim aan.

Opschudding

Supermarkt Lidl denkt hier kennelijk anders over. De supermarkt zorgde onlangs voor opschudding in de biologische sector door zestig biologische producten in het schap te leggen voor prijzen die iets hoger liggen dan gangbaar.

Wim de Vries schrok hier niet van en vreest dan ook geen verdere schaalvergroting in de biologische legsector. „Lidl kan eenmalig biologische producten in de aanbieding doen om klanten te lokken. Op de lange termijn gaat een supermarkt geen producten met verlies op de markt brengen. Bovendien gaan wij als biologische leghennenhouders geen eieren onder de kostprijs van 13,5 cent per ei verkopen.” De leghennenhouder verwacht ook niet dat er veel bedrijven met 40.000 of 50.000 biologische hennen komen. „Een biologische

Bedrijfsgegevens

Wim (58) en zijn vrouw Marja (56) de Vries houden in het Gelderse Terschuur 18.500 biologische leghennen in twee stallen. In 2004 bouwden ze een nieuwe stal voor biologische hennen met een beun. Dit jaar sloopte de familie de beun eruit en richtte de stal in met een volièresysteem omdat ze zo meer overzicht hebben. Hun andere stal uit 1982 is in 2009 verlengd en omgebouwd van scharrel naar biologisch. In die stal werken ze naar volle tevredenheid met het volièresysteem.

leghennenhouder moet grond hebben. Voor 25.000 hennen heb je 10 hectare uitloop nodig. Daarnaast mag je slechts 350 meter vanaf de stal meetellen als uitloop. Dit wordt in de toekomst aangescherpt tot 250 meter. Vanwege die regel zijn er in Nederland vrijwel geen locaties waar het bouwblok zo groot is om bijvoorbeeld vijf stallen voor ieder 10.000 biologische hennen te bouwen. Dat betekent dat je bouwblok minimaal 1.250 meter breed zou moeten zijn, exclusief de breedte van elke stal."

Volgens Wim zijn schaalvoordelen bovendien eindig. „Als je groeit naar 50.000 biologische hennen, heb je personeel nodig en ben je de inkomsten van 15.000 hennen al kwijt aan personeelskosten. Daarom kun je beter het aantal hennen houden, dat je zelf kunt verzorgen."

Kleinschaligheid

De familie schakelde in 2004 enigszins noodgedwongen om op biologische leghennen. „We wilden eigenlijk een nieuwe scharrelstal zetten. Maar dat kon niet omdat we te dicht bij een natuurgebeid zaten", legt Wim uit. Daarom koos familie De Vries destijds voor biologische leghennen. Vroeger had de familie een gemengd bedrijf met 5.000 scharrelhennen, 25 melkkoeien en 120 zeugen. In 2004 verdwenen de koeien en kwam er een nieuwe stal voor 9.000 biologische hennen

voor in de plaats. „Het quotum kon ik goed verkopen. Daarom heb ik met pijn in mijn hart de koeien weggedaan", zegt Wim. Later werd ook afscheid genomen van de zeugen omdat het houden van biologische leghennen goed beviel. In 2009 verlengde de familie haar scharrelstal uit 1982 en bouwde deze ook om naar biologisch. Sindsdien worden 18.500 biologische leghennen gehouden. Dit jaar bouwde familie De Vries haar stal uit 2004 om en koos net als in 2009 voor een voliëresysteem. „We hadden een stal met beun. Maar in dit voliëresysteem hebben we meer overzicht en waarschijnlijk minder grondeieren", licht Wim toe. Ook na de verbouwing blijven de pluimveehouders hetzelfde aantal hennen houden omdat ze er prima de kost mee kunnen verdienen. „We hebben weleens een minder jaar met lagere eierprijzen gehad. Maar tot nu toe hebben we, sinds we zijn omgeschakeld in 2004, elk jaar geld verdiend met onze biologische leghennen", vertelt Wim.

„Als biologische sector moeten we geleidelijk aan met de licht stijgende vraag meegroeien. Wanneer het aanbod 2 procent hoger is dan de vraag, dan is het gauw gedaan met de goede prijzen", analyseert Wim. Van andere leghennenhouders krijgen Wim en Marja regelmatig de vraag of ze met maar 18.500 hennen de kost kunnen verdienen. En of ze niet willen groeien. Het almaar willen groeien, is volgens Wim de zwakte van de

agrarische sector. „Veel Nederlandse boeren zijn zo ambitieus dat ze iedere paar jaar willen groeien. Als ze een jaar goede prijzen hebben gehad, zeggen ze 'ik bouw een nieuwe stal, zodat ik volgend jaar nog meer verdien'. Maar als het merendeel zo denkt, dalen de prijzen vanzelf omdat het aanbod dan snel groter wordt dan de vraag. Als agrarische sector moeten we anders gaan denken. Boeren moeten niet almaar willen groeien, maar ook een keer tevreden zijn met wat ze hebben." In het buitenland wordt volgens Wim anders gedacht. „Als die een jaar goede eierprijzen hebben gehad, dan zetten ze niet meteen een nieuwe stal bij. Maar spreken ze met elkaar af om juist minder hennen te gaan houden, zodat ze nog betere prijzen beuren."

Marktgericht produceren

In Nederland wordt zelfs in slechte jaren nog nieuw gebouwd. „2013 en 2014 waren slechte jaren voor scharrelhennenhouders. Maar op advies van banken bouwden scharrelhennenhouders toch een nieuwe stal. Banken zeiden dan 'als je marge kleiner is, moet je maar meer hennen gaan houden'. Dit is juist helemaal verkeerd omdat het aanbod dan nog groter wordt", stelt Wim. „Als agrarische sector moeten we marktgericht gaan produceren. We moeten samen net zoveel produceren als er vraag is, want boeren zitten niet verlegen om meer werk maar om meer marge." ▶

Marja en Wim de Vries in hun nieuw ingerichte biologische leghennenstal uit 2004. De Vries koos voor een voliëresysteem. „We hadden een stal met beun. Maar in dit voliëresysteem hebben we meer overzicht en waarschijnlijk minder grondeieren", licht Wim toe.

In de uitloop achter hun stal plantte De Vries olifantengras (Miscanthus). „De hennen vinden het heerlijk om er tussen te scharrelen. Daarnaast vangt het fijnstof af. Dit blijkt uit een proef bij Schiphol. Wellicht is olifantengras ook wel dé oplossing voor de pluimveesector om fijnstof af te vangen. Maar dat moet eerst onderzocht worden”, zegt Marja.

2
1

Foto's

Bekijk de fotoreportage van de nieuw ingerichte biologische leghennenstal van De Vries op Pluimveeweb.nl

Het stoort hem dat in slechte tijden iedereen zijn marge pakt en alleen de boer verlies lijdt. „Boeren accepteren dit. Maar eigenlijk zouden we dat niet moeten doen en actie moeten ondernemen.”

De Verenigde Staten zijn volgens Wim een goed voorbeeld waar wel marktgericht geproduceerd wordt. „Als de eierprijs dreigt te dalen dan overleggen de leghennenhouders onderling dat ze koppels van 3 of 6 miljoen hennen eerder slachten. Hoewel die afstemming in Nederland veel lastiger gaat, omdat onze bedrijven kleiner zijn, kunnen we hier toch van leren.”

Biomeerwaarde Ei is volgens hem een goed voorbeeld van samenwerking tussen leghennenhouders in Nederland. Vanaf de opstart is familie De Vries lid van deze afzetorganisatie voor biologische eieren, die inmiddels dertig leden telt. „Samen vermarkten we onze biologische eieren en zorgen we ervoor dat we als biologische leghennenhouders een eerlijke prijs voor ons product krijgen en niet worden uitgespeeld door de handel.” De scharrelsector zou hiervan kunnen leren. Dat handelaren hier minder blij mee zijn, blijkt uit het feit dat ze afzetcontracten aanbieden voor

prijzen die 10 tot 25 cent hoger liggen per honderd eieren.

De Vries heeft met Biomeerwaarde Ei een contract voor een jaar. Banken hebben de voorkeur voor langdurige contracten van twee, drie of meer jaar. Daarom kiezen de meeste nieuwkomers in de biologische legsector voor een contract met een handelaar. Volgens Wim is dit geen bedreiging. „Biomeerwaarde Ei heeft onze eieren de afgelopen jaren goed vermarkt. Ik geloof dat we dit vol kunnen houden omdat de naam van Biomeerwaarde Ei bij onze afnemers goed is.” Via Biomeerwaarde Ei gingen hun eieren de afgelopen jaren naar afnemers in Duitsland en Dubai.

Huisverkoop marginaal

De familie verkoopt ook eieren aan huis. De inkomsten hiervan waren de afgelopen jaren marginaal. „Ik schat in dat 1 procent van onze inkomsten van de huisverkoop van biologische eieren afkomstig is”, zegt Wim. Vanaf medio 2015 tot 1 februari dit jaar had de familie een boerderijwinkel die iedere zaterdag open was. In haar winkel verkocht de

familie naast biologische eieren en kip ook andere biologische producten. Marja runde de boerderijwinkel: „Ik vond het leuk om te doen en het liep ook goed. We kregen ook steeds meer klanten.” Maar mede door de drukte rondom de boerderijwinkel, raakte Marja overwerkt en kreeg ze een burn-out. Wim en Marja besloten daarom om de boerderijwinkel in de huidige vorm te sluiten. Vanaf 1 februari van dit jaar is hun boerderijwinkel niet meer iedere zaterdag open. De familie verkoopt sindsdien nog wel eieren, soepkip en appelsap in hun 'eierhokje' aan de weg. De klanten moeten het geld in een bakje achterlaten. De biologische eieren kosten 20 cent per stuk en de soepkip 5 euro.

„Hoewel de boerderijwinkel mijn leven heeft verrijkt doordat ik verschillende leuke klanten ontmoette, ben ik blij dat ik van die drukte af ben”, blikt een opgeluchte Marja terug. Ze is nu weer helemaal de oude.

Over de toekomst van hun bedrijf zijn Wim en Marja beide positief. „Als de sector geleidelijk aan meegroeit met de licht stijgende vraag, dan blijven de prijzen van biologische eieren de komende jaren ook goed”, stelt Wim. ■

Familie De Vries richtte hun stal nieuw in, maar vervang de verlichting niet. „Samen met het daglicht en de systeemverlichting geven de ledlampen voldoende licht”, motiveert Wim.

‘Extra eisen soms frustrerend’

Wim en Marja de Vries vinden de almaar toenemende eisen voor biologische leghennen weleens frustrerend. „Ik vind het soms frustrerend maar volgens mij is het wel belangrijk om zo onderscheidend te blijven. Bij scharrelhennen en vrije-uitloophennen komen namelijk ook steeds meer extra eisen”, legt Wim uit. Vroeger moest er voor elke 500 hennen een uitloopschuif van 1 meter breed zitten. Sinds 2015 moet dat voor iedere 300 hennen. De familie maakte daarom aan de andere zijkant van de stal ook uitloopschuiten. „Ik vind dat een onzinnige regel omdat de hennen nu net zo snel naar buiten gaan als vroeger. Die regel voegt dus niets toe aan het welzijn van de hennen.” Ook moest de familie het muurtje van de Wintergarten van 40 naar 20 centimeter verlagen. Dat vindt Wim ook een nutteloze regel: „Over 40 centimeter springt een leghen net zo makkelijk als over 20 centimeter.”

